

TEDENSKE SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto IX.

V Ljubljani, dne 16. novembra 1933.

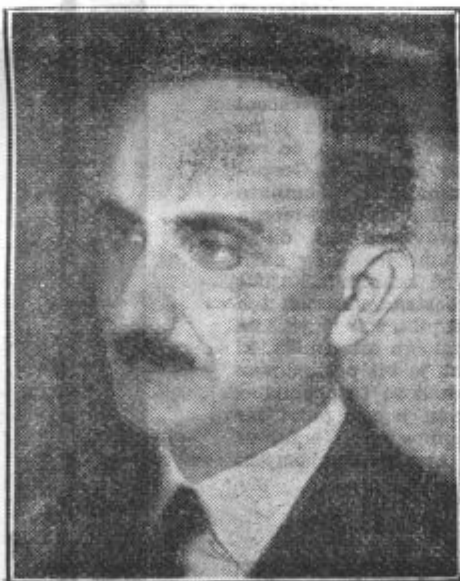
Štev. 46.

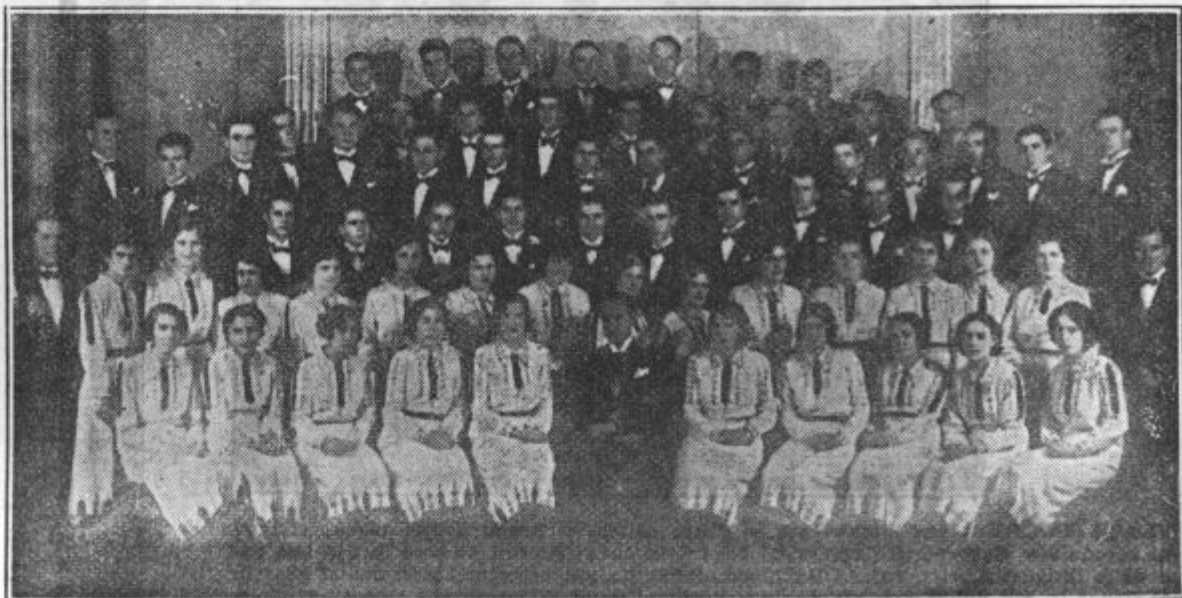
NJ. VEL. KRALJ

NA PROSLAVI STOLETNICE

GIMNAZIJE V KRAGUJEVCU

Vladar prihaja v Kragujevac, spremljan od mestnega župana in članov vlade. Prebivalstvo mu prireja navdušene ovacije in ga obsipa s cvetjem. — Slika desno zgoraj: šumadinka v narodni noši nudi kralju v dobrodošlico kruha in soli. — Milan Antić, novi minister dvora. Kakor smo poročali, je bil imenovan za ministra dvora g. Milan Antić, ki je bil (* 1892 v Zaječaru) daljšo dobo v diplomatski službi, a za vršilca dolžnosti ministra dvora je bil imenovan ob koncu leta 1932. — Slika spodaj: Bratski pevci s juga. Skopljansko pevsko društvo »Vardare« je priredilo lepo uspeš koncert v Ljubljani.

Razgled po

Grd zločin v Slapniku

Spet je razburil grozen zločin vso Dolenjsko. Vas Slapnik se nahaja kakih 5 km proč od Novega mesta. V hiši trdnega posestnika Franca Rohrmanna so pred dnevi ličkali koruzo, pri čemer je pomagala tudi Ana Goršetova, stanujoča v hiši Rohrmannova žena, 50 letna Uršula, je namreč sestra Goršetove. Gospodar, ki je že 80 let star, je odšel že poprej k počitku, ob 23. se je odpravila v posteljo tudi gospodinja, Ana pa, ki je hotela delo dokončati, je ostala sama v družinski sobi. V hiši je bilo vse mirno, naenkrat pa je Ana vstala in vzklila proti čumnati: »Zdi se mi, da nekdo hodi po veži.« Ana je šla in posvetila v vežo. Tamkaj pa ni opazila nikogar, zaradi česar je stopila naprej in pogledala tudi v kuhinjo. V čumnati so slišali pretresljiv krik in je gospodinja prestrašena skočila k vratom ter jih tiščala. Ko pa je bilo čez čas vse mirno, se je opogumila, prižgala luč in stopila v kuhinjo, kjer je opazila sestro Ano ležečo na tleh v mlaki krvi. Goršetova je imela na levi strani preklano glavo od senca prav do čeljusti. Več ran je imela tudi na temenu in na vratu. Vsa preplašena gospodinja je takoj planila nazaj v sobo in zbežala na podstrežje, kjer je klicala na pomoč. Iz sobe je prišel tudi mož, ki je odhitel iz hiše in klical na pomoč sosedu. Ti so se

Rohrmannova hiša, v kateri je bil izvršen zločin

kmalu zbrali ter našli v kuhinji zverinsko razmesarjeno Ano. Preiskali so vso okolico hiše in našli kakih 30 korakov proč tudi vso okrvavljeno sekuro, orodje, s katerim je bila umorjena nesrečna starica. O zverinskem zločinu so bili še pomoči obveščeni orožniki, ki so prišli nemudoma na kraj zločina in zastražili hišo. Opis zločina je po večini podal zasilniški gospodar Franc Rohrmann, vendar se ni povsem gotovo, če res vse odgovarja dogodkom, kakor so se vršili. Razburjenje je bilo preveliko. Gospodinja Urše orožniki prvi dan sploh niso mogli zasilati, ker se je umaknila v čumnato in zaspala zaradi prehudega živčnega pretresa. Omamili jo je tudi alkohol, da ni mogla podati nobene jasne izjave. Drugi dan pa so jo zaprili, ker gre upravičeni sum, da je ona kriva sestrine nasilne smrti. Pri hišni preiskavi na domu umorjenke so našli orožniki pod slamnjočo v postelji poleg 6000 Din gotovine še več hranljivih knjižic v skupni vrednosti 170.000 Din. Baje je bil večkrat prepri med sestrama zaradi teh knjižic. Pokojna Ana je bila zelo skopa, dočim ga je Uršula rada pila, kar ji je Ana pregovarjala. Poleg Urše Rohrmannove so orožniki aretirali tudi nekega mladeniča, ki je osumljen sodelovanja pri umoru, ter ga odvedli v zapore. Fant je bil poškodovan na obrazu, otečeno je imel tudi glavo, ni pa mogel povedati, od kod so te poškodbe. Prihodnje dni je pričakovati še nadaljnjih aretacij. Stari Rohrmann je ves potrjen tako zmeden, da kaže znake slaboumnosti. Kakor pričakujejo, bo umor Ane Goršetove v kratkem pojasnjen.

ZLATA POROKA. Pred dnevi sta v Ptuj slavlila v krogu svojih otrok, vnukov in sorodnikov zlato poroko vpokojeni železniški čuvaj France Menoni in njegova zakonika družica Marija, rojena Bokalova. Jubilanta sta vzgojila 13 otrok, od katerih je danes še pet živih; dva sta padla v svetovni vojni. Kljub visoki starosti sta oba še čvrsta in zdrava ter jima želimo, da bi dočakala še diamantno poroko!

60 LETNICA ENGELBERTA GANGLA. Vsa jugoslovanska sokolska društva in sokolske čete in ves slovanski sokolski svet se je te dni z neizmerno ljubeznijo in spoštovanjem spominjal 60 letnice brata Engelberta Ladislava Gangla, prvega namestnika starešine Sokola kraljevine Jugoslavije in I. podstaroste Zveze Slovanskega Sokolstva. Njihovim čestitkam pa se pridružuje tudi vsa slovanska nacionalna javnost, saj je ime brata jubilanta tako izrazito in globoko zakrtano v srcih vseh onih, ki so si nadelali nalogo, zvesto in vdano vse življenje služiti domovini, njenemu napredku, njeni kulturi. Jubilej moža, ki je vse svoje življenje od prvega dneva, ko je stopil v javnost, bilo posvečeno trdemu, nesebičnemu in požrtvovalnemu sokolskemu, vzgojiteljskemu, kulturnemu in socialnemu delu v duhu gesla sokolskega soustanovitelja Jindřicha Fügnerja, prvega staroste Praškega Sokola, je dogodek, ki po vsej pravici ne sme iti neopažen mimo nas. Kakor Fügnerja, tako je tudi Gangla vseh 30 let sokolovanja in vse njegovo življenje pri vsem njegovem udejstvovanju vodilo geslo »ne dobička, ne slave«, saj je storil vse, kar je bilo v njegovih velikih duhovnih silah, da popolnoma opraviči nasproti samemu sebi in nasproti vsem znani izrek: Ne samo kar mu velewa stan, kar more, to mož je storiti dolžan!

Mogočni spomenik Sumadinem, ki so padli za svobodo v obeh balkanskih in v svetovni vojni

naših krajih

Stopetdesetletnica naše učene knjige

Vegov kip v Idriji

Dne 17. septembra 1802. je Vega nenadno izginil in vse iskanje je bilo brezuspešno. Devet dni pozneje so ga našli mrtvega v Donavi pri Nussdorfu v dunajski okolici. Njegovo truplo je bilo privezano s tanko vrstico k nekemu kolu. Način smrti je ostal do danes nepojasnen; najbrž si je sam vzel življenje. Vegove zasluge na znanstvenem polju so pripoznali že njegovi vrstniki in sodobniki. O tem pričajo čisti mu jih izkazale razne učene družbe.

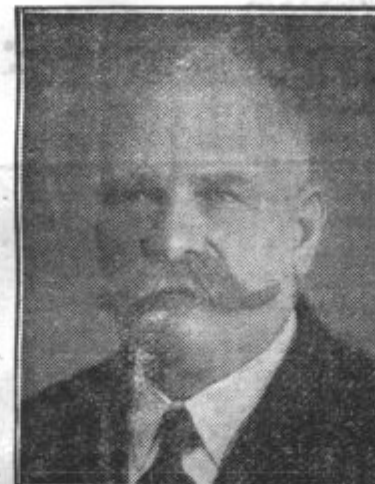

Vegova rojstna hiša s severne strani (X spominaka plošča)

Od 1. 1903. do 1925. je poljansko šolo vzorno vodil rojak g. nadučitelj Lovro Perko, ki sedaj živi v pokoju v Ljubljani. Njegov naslednik je g. Janko Kokalj. Z novo šolo se takoj postajali vidnejši splošni šolski uspehi in gospodarski napredek Poljanske doline.

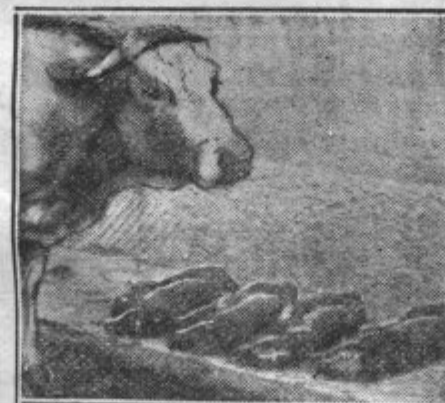
Pred 150 leti je napisal na Dunaju naš rojak artiljerijski častnik Jurij baron Vega učeno knjigo za račune pri streljanju s topovi. Ta knjiga je bila prva te vrste in je še danes na glasu. Jurij Vega se je rodil 24. marca 1794. v mali vasi Zagorci pri Moravčah kot sin polgruntarja Jerneja Vege in njegove žene Helene. Njegov ded Jožef Vega, sin Gasperja Vege od Sv. Trojice v moravški županiji, se je priženil v Zagorico 1. 1700. in od tedaj pravijo domačiji »pri Vegovcu«. Ker je bil mali Jurij zelo nadarjen, so ga poslali v ljubljanske šole, ki so bile tedaj še izključno nemške. Težka je bila Vegova pot skozi osnovno in srednjo šolo. Na pomoč od doma ni mogel računati, zlasti ne, ker mu je zelo zgodaj umrl oče. Zaradi tega je bil navezan le na tujo podporo. Kot učenca ljubljanske gimnazije in liceja, ki so ju do leta 1773. vodili jezuitje, mu je bilo življenje že nekoliko manj trdo, ker si je lahko sam služil kruh. Pozneje se je posvetil vojaškemu poklicu in dosegel najvišja odlikovanja v turških vojnah.

SEDEMESELETNICA NAPREDNEGA DELAVCA. G. Matej Seme je pred 9 leti postal član občinskega odbora v Mostah pri Ljubljani, ko je še trdno vladal klerikalni režim. Član občinskega odbora je bil 7 let, leta 1931. pa je postal župan. Kot odbornik in župan je zvesto in vestno deloval v korist občine, bil je napram vsem v največji meri pravičen in je baš s temi in drugimi svojimi vrlinami najboljše služil najčistejši domovinski ljubezni ter državnemu in narodnemu edinstvu. Med sotrudniki in občani si je pridobil tolik ugled, da so njegova načela pridobivala v občini vedno več tal ter dosegla veliko zmago, ko je pri občinskih volitvah velikanska večina oddala svoj glas za napredno listo JNS. Zaradi svoje visoke starosti 70 let ni hotel več kandidirati, vključ starosti in boleznii pa se je vneto udejstvoval v volilni borbi ter si tudi tako pridobil velike zasluge pri zmagi. Želimo, da bi bil po težkem delu še mnogo let deležen pokoja v sreči in zadovoljstvu.

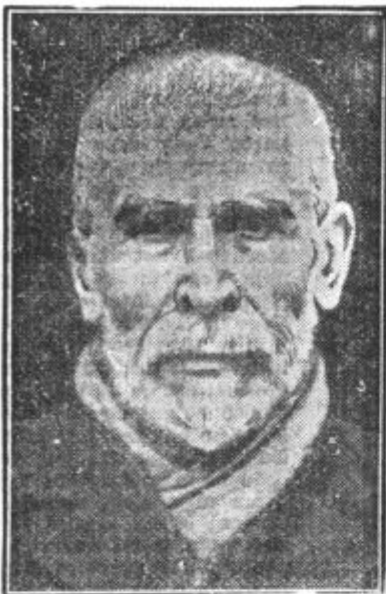
ING. PENGOV, priljubljeni napovedovalec ljubljanske radiopostaje

PREOBILEN BLAGOSLOV V HLEVU je že drugo leto hudo prizadel Janeza Jeleniča, posestnika v Dolah poleg Suhorja pri Metliki. Njegova krava je vrgla lani šest, letos pa 4 teleta, ki jih vidimo na naši sliki. Vsa so bila mrtvorojena in tehtajo po 10 do 15 kg.

JUBILEJ POLJANSKE ŠOLE. Te dni je proslavila osnovna šola v Poljanah srebrni jubilej z nagovorom in spicarjevo mladinsko igro: »Pogumni Tonček«. Sedanje, novo šolo so pričeli zidati že 1. 1907., blagoslovljena pa je bila baš na Martinovo nedeljo, na dan farnega patrona, po pokojnem župniku Jerneju Ramovžu. Za tiste čase je bilo to eno najlepših, najmodernejših šolskih poslopij na našem podeželju, v ponos občini in dolini. V razmerah, ki takrat nikakor niso bile naklonjene našemu šolstvu, je bilo treba premagati obilo težav in ovir. Glavna opora tedanjemu nadučitelju g. Lovru Perku je bil poleg drugih zavednih mož tedanjih poljanskih župan g. Alojzij Grošelj. V 25 letih je imela šola dva upravitelja.

Kronika preteklega tedna

NAJVEČJI RESITELJ OTROK profesor Roux je umrl te dni v Parizu. Njegovo znanstveno delo je obširno. Kot Pasteurjev sodelavec je prispeval svoj veliki del k vsem sijajnim raziskovanjem o kužnih boleznih, zlasti o vraničnem prisadu, pasji steklini, omrtvičnem krču, legarju, goveji kugi itd. Največ pa je dal v področju raziskovanja davice, kjer je z Versinom odkril davični strup, pozneje pa z Martinom in Chaillouxiom serum proti davici. V tridesetih letih, ko je vodil Pasteurjev zavod, je bil svetovalec neštetim znanstvenikom in njegov vpliv na razvoj zdravstva je bil nemara še večji nego njegovo lastno raziskovalno delo.

NADIR KAN UMORJEN. Po poročilih iz Londona, je postal afganski kralj Nadir kan, naslednik Amanulaha, žrtev političnih nasprotnikov v deželi. Nadir kan je bil za Amanulahove vladne njegov notranji minister in se je oklical za vladarja Afganistana po državnem udaru Habibulahha, ki je vrget Amanulaha s prestola. Morilci so proglasili za kralja Afganistana Nadir kanovega

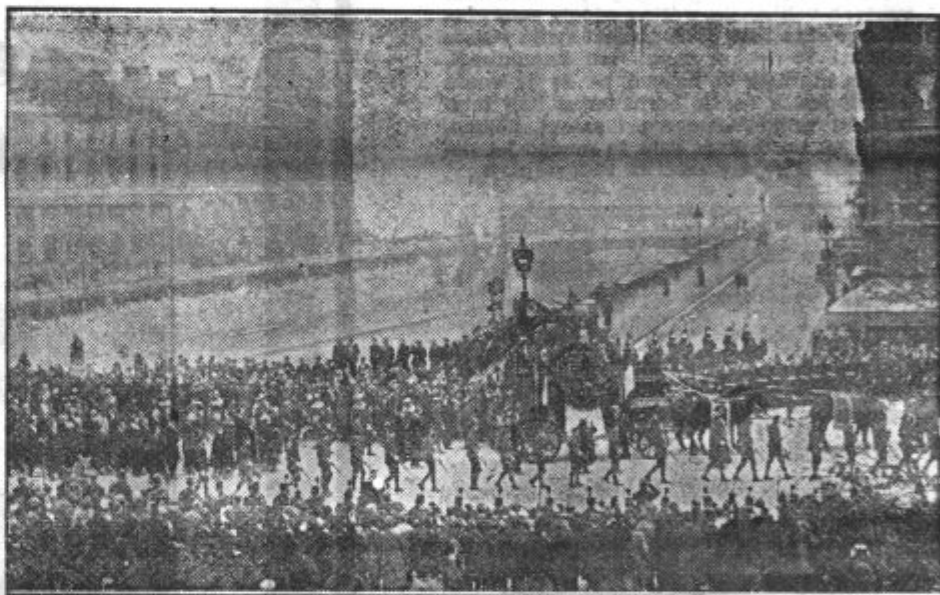

Svečani pogreb ministra Painlevéja

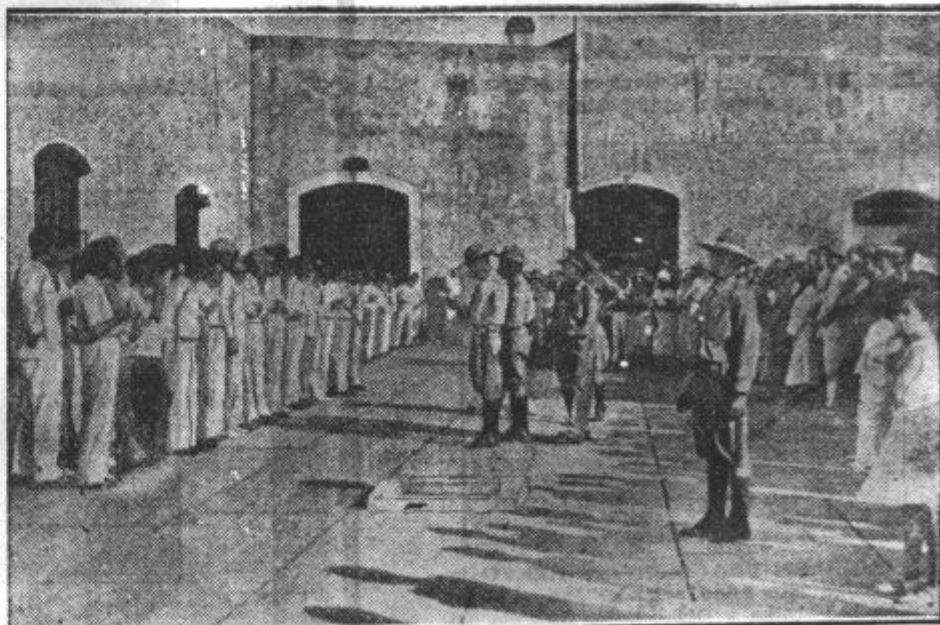
V Parizu je nedavno umrl bivši ministrski predsednik Paul Painlevé, ki si je stekel neveljavih zaslug za svojo domovino, predvsem s znižanjem vojaškega roka, dobro opremo armade in utrditvijo francoskih meja.

Profesor Piccard (drugi na levi) poleg krste

Pogrebni sprevod na poti v Panthéon

UJETNIKI KUBANSKE REVOLUCIJE. V Havanni ujeti oficirji ob nastopu v trdnjavi Cabana, kjer so jih smeli obiskati svojci.